

Z OBSAHU

O mimozemšťanech ve Vatikánu, str. 5
Ke 20. výročí svatořečení Anežky České, str. 6
Zmizí z italských škol křížifixy?, str. 9
Aby všichni jedno byli, str. 11

Tradice Otců

Z pojednání „O modlitbě“
od kněze Origena [ca 185–254]

A budeme-li bez ustání postupovat, dojde Boží království, které je v nás, svého vrcholu tehdy, až se naplní, co řekl apoštol; že totiž Kristus, až se mu podrobí všichni nepřátelé, odevzdá království Bohu a Otcí, aby byl Bůh všechno ve všem. (...)

O Božím království je si ještě třeba uvědomit toto: Jako nemá spravedlnost nic společného s nepravostí a jako se světlo nesnáší s temnotou a Kristus s Beljárem, právě tak nemůže být Boží království pohromadě s královstvím hříchu.

Chceme-li proto, aby v nás kraloval Bůh, ať v našem smrtelném těle nevládne hřích. Umrtvujeme naopak své pozemské údy a přinášíme ovoce Ducha, aby se v nás Hospodin mohl procházet jako v duchovní rajské zahradě a aby v nás kraloval on sám se svým Kristem sedícím v nás po pravici Otcovy duchovní moci, o níž prosíme. Ať tu sedí, dokud se všichni jeho nepřátelé, kteří jsou v nás, nestanou podnoží jeho nohou a dokud z nás nezmizí každá jiná vláda, síla a moc.

Toto se může zajisté stát v každém z nás, a v každém z nás může být jako poslední nepřítel zničena smrt,“ aby i v nás mohl Kristus říci: Smrti, kdepak je tvůj bodec? Peklo, kdepak je tvé vítězství? Nechť tedy již nyní to, co je v nás porušitelné, vezme na sebe svatost a neporušitelnost, a co je smrtelné, vezme na sebe Otcovu nesmrtnost,“ neboť smrt již byla přemohena. Aby tak v nás kraloval Bůh a my již nyní měli účast na dobru nového zrození a vzkříšení z mrtvých.

Království spravedlnosti, lásky a míru

Úvaha na konci liturgického roku

Svátek Krista Krále byl ustaven poměrně pozdě – v roce 1925. Tehdy byla již většina evropských králů smetena revolucí, válkou, vraždou nebo exilem; v zemích, kde byla monarchie zachována, má dnes povahu spíše symbolickou. Svátek Krista Krále naznačuje, že i když světské monarchie pomíjejí, zůstává zde ještě autorita Boží, od níž světská moc odvozuje své pravomoci.

Církevní otcové považovali za klíč ke královské vládě – moudrost. Důraz tedy kladli na úlohu intelektu při budování řádu. Alkuin z Yorku, rádce Karla Velikého, převzal od svatého Isidora ze Sevily myšlenku, že královská vláda má vlastně korigovat hříšnost člověka, jehož dispozice ke zlu se dá ovlivnit bázní. Západní křesťanství přišlo s myšlenkou o dvou mocích – moci duchovní a moci sekulární. Ta první má klíče k nebeskému království, ta druhá „meč smrti“ k potrestání zločinců. Nad obojí mocí stojí Bůh.

Co nám z toho všeho zbylo v dnešní době, kdy světská moc v Evropě získala demokratické formy? Někteří se domnívají, že nic, a jiní se dokonce snaží za svátek Krista krále téměř omlouvat.

Ale to, co pro nás tento svátek symbolizuje a co měl patrně na paměti Pius XI., když ho zaváděl, je právě důraz na omezenost světské moci, je to právě fakt, že světská, politická moc má zásadní limity, a tam, kde chce tyto limity rozšiřovat, ztrácí legitimitu. Legitimní světská moc, jež má trestat zlo, potřebuje z trvalé Boží autority čerpat kategorie, podle nichž společnost chápe, co to vlastně zlo je, v čem spočívá, a proč je ho třeba trestat.

Dnešní politická moc v Evropě má tendenci si tyto kategorie vytvářet sama: domnívá se, že může měnit objektivní mravní normy, ba měnit i samotnou – stvořenou – přirozenost člověka. A nemylně se: toto nebezpečí nevychází jen z Evropské unie; je přítomno i v myšlení zákonodárců jed-

Dokončení na str. 2

Hieronymus Bosch: Ecce Homo, 1475–1480

ZPRÁVY

Papež Benedikt XVI. přijal premiéra Fischera

Papež Benedikt XVI. ve Vatikánu přijal 14. listopadu premiéra Jana Fischera. Předseda české vlády mu při setkání v papežově knihovně předal pamětní medaili vydanou při příležitosti 20. výročí kanonizace svaté Anežky České. S nejvyšším představitelem katolické církve se Fischer setkal necelé dva měsíce po zářijové návštěvě papeže v Česku.

Fischer řekl ČTK, že šlo o soukromou audienci v trvání asi 20 minut. S papežem hovořili o několika tématech, hlavně o soužití tří hlavních náboženství, o lidských hodnotách, jako je rodina a její postavení, ale také o ekonomické krizi a extremismu.

Před schůzkou s Benediktem XVI. český premiér ve Vatikánu položil květiny k hrobkám předchozího papeže Jana Pavla II. a českého kardinála Josefa Berana.

Fischer se také setkal se státním sekretářem Vatikánu Tarcisiem Bertone. Po schůzce s ním premiér novinářům řekl, že jeho vláda nebude řešit další osud česko-vatikánské smlouvy, protože je to mimo možnosti mandátu tohoto úřednického kabinetu. Podle Fischera Bertone postoj současného českého kabinetu ke smlouvě chápe.

ČTK

Český premiér Jan Fischer na audienci u Benedikta XVI.

Foto: www.daylife.com, Getty Images

Anglicanorum coetibus a doplňující normy

Kongregace pro nauku víry publikovala 9. listopadu apoštolskou konstituci *Anglicanorum coetibus*, která zřizuje personální ordinariáty pro anglikány, kteří vstoupí do plného společenství s Církví, a obsahuje některé doplňující normy.

V komuniké, vydaném 20. října, vysvětluje kardinál Levada, že jde o reakci na mnoho žádostí, jež podaly ke Svatému stolci skupiny anglikánského kléru i věřících z různých částí světa, jež si přejí vstoupit do plného a viditelného společenství s Církví.

Apoštolská konstituce zavádí kanonickou strukturu, jež umožňuje hro-

madné připojení zřízením personálních ordinariátů; ty umožní takovým skupinám zachovat si prvky anglikánské spirituality a liturgického dědictví. Současně Kongregace vydává doplňující normy, podle nichž se bude toto opatření uplatňovat.

„Opatření, jež v rámci ordinariátů umožní službu ženatým duchovním, neznamená změnu disciplíny ohledně kněžského celibátu. Podle 2. Vatikánského koncilu je kněžský celibát znamením a podnětem pastýřské lásky a zjevuje království Boží,“ říká se v dokumentu.

VIS

Dokončení ze str. 1

notlivých států. Objevuje se tendence měnit – demokratickou (mnohdy zmanipulovanou) volbou – normy, jež měnit nelze prostě proto, že představují základní pojmy našeho chápání řádu.

Boží autorita také poskytuje referenční rovinu, k níž má světské právo a světská moc směřovat, má-li sloužit dobru. Jako křesťané víme, že tady na zemi nemůžeme vybudovat království Boží v jeho plnosti. Ale víme také, že je to království pravdy a života, království svatosti a milosti, království spravedlnosti, lásky a míru. K těmto hodnotám musí směřovat světský řád, má-li být legitimní a má-li právem uplatňovat mezi námi svou autoritu.

Michaela Freiová

Evropa potřebuje děti

Institut pro rodinnou politiku předložil Evropskému parlamentu zprávu, podle níž se Evropa propadá do bezprecedentní demografické zimy. Podle zprávy jsou dnes hlavními problémy Evropy stárnoucí populace, kolaps manželství, nárůst rodinných rozvatů a vyprázdněné domovy.

Evropa je na historické křižovatce: buď se skutečně zasadí za rodinu, mateřství a dětství, nebo setrvá u dnešního trendu a bude mít katastrofické vyhlídky pro nejbližší budoucnost, řekl Eduardo Hertfelder, předseda Institutu.

Zenit

Rumunští mučedníci

Kongregace pro kauzy světců otevírá beatifikační proces sedmi biskupů rumunské řecko-katolické církve, kteří zemřeli ve vězení během komunistické perzekuce od roku 1948. Kongregace navrhuje blahorečit kardinála Iuliu Hossu, arcibiskupa Valeriu Traiana Frentiu a biskupy Vasile Aftenie, Ioana Suci, Alexandru Rusu, Tita Liviu Chinezu a Ioana Balana.

Kardinál Hossu se před svým zatčením pokusil předložit úřadům zprávu o stavu katolické církve v zemi. Před smrtí poděkoval za své vězení. 28. říjen byl 61. výročí pozatýkáni celé řecko-katolické hierarchie v noci z 28. října 1948.

SIR

ZPRÁVY

Pro boj s hladem jsou klíčová malá hospodářství

Katolické rozvojové agentury připravují na Světový potravinový summit výzvu k pomoci maloročníkům, zvláště ženám, aby se tak zmenšil hlad. Otázku považují za urgentní, protože miliarda lidí chodí každý den spát s prázdným žaludkem.

V jejich komuniké se říká: „23 milionů lidí ve východní Africe potřebuje rychlou potravinovou pomoc kvůli suchu: krize cen potravin se zhoršuje globální ekonomickou recesí.“ Vlády musejí investovat v rozvojových zemích do malých hospodářství. Těm je nutné pomoci, aby zlepšila svou produkci a marketing. Musí se jim umožnit přístup k půdě a vodě, k poskytnutí úvěrů a pojištění i k odbornému školení.

Je zde totiž hrozba, že se mezinárodní společenství bude orientovat na techniky vyspělé zemědělské techniky, jež jsou mnohdy společensky i environmentálně neudržitelné. Vytvářejí závislost na pomoci zvenčí, zatímco je potřeba investovat do toho, co rolníci skutečně potřebují.

V podpoře malých hospodářství je nutné se zvláště zaměřit na ženy, které jsou páteří venkovské ekonomiky a hlavními zajišťovateli jídla pro domácnost.

Potravinový summit začal v Římě 16. listopadu a potrvá tři dny. CIDSE (mezinárodní síť katolických rozvojových agentur) pro něj připravila zvláštní jednání o investicích do malých hospodářství.

Zenit

Filipínští únosci propustili irského misionáře

Irský misionář otec Michael Sinnott (79), unesený před měsícem na Filipínách, byl propuštěn na svobodu. Kněz z misijního sdružení svatého Kolumbána byl propuštěn 12. 11. v ranních hodinách. Skupina MILF (*Moro Islamic Liberation Front*) ho dopravila na vojenskou základnu v Zamboanga. Ta byla z únosu podezřívána, ale podle otce Sinnotta šlo o jinou skupinu. Propuštěný misionář také prohlásil, že s ním únosci zachá-

zeli dobře, ale aby uprchli před vojskem neustále se přesunovali jak po moři, tak dlouhými pěšími pochody džunglí. Dávali mu také číst svou ideologickou literaturu.

Otec Sinnott, který na Filipínách pracuje několik desítek let, byl unesen 11. října z náměstí před svým kostelem. Podle filipínských i irských autorit únosům nebylo zapláceno výkupné.

Radio Vaticana

Izrael omezuje víza pro kněze a řeholníky

Izraelské ministerstvo vnitra odmítá víza kněžím a řeholníkům a zkracuje jim dobu pobytu ve Svaté zemi. Nejde přitom jen o Araby, ale i o známé osobnosti a biblické experty z Evropy a Afriky. Tuto politiku prosazuje náboženská strana Šás, která v Netanjahuově vládě kontroluje ministerstvo vnitra. Rozhovory mezi Vatikánem a Izraelem přitom pokračují.

Strana Šás řídila ministerstvo vnitra už před několika lety a tehdy bylo vydávání víz zastaveno úplně; několik set osob z církevního personálu bylo označeno za ilegální imigranty.

Teď se problémy neomezují jen na Araby: nejméně dva kněží z Afriky, oče-

kávaní v centru biblických studií v Jeruzalémě, nedostali vízum a několika evropským kněžím, kteří v Izraeli žijí a pracují už řadu let, bylo dvouleté vízum odmítnuto. Místo toho dostali víza jen na jeden rok.

Tak je ohrožen mezinárodní charakter katolické přítomnosti ve Svaté zemi. Tamní katolíci představitelé jsou tímto trendem znepokojeni, ale obávají se veřejných prohlášení, jež by mohla mít pro jejich instituce negativní dopad. Odvolávají se však na *Základní smlouvu mezi Svatým stolicí a státem Izrael* z roku 1993, podle níž má Církev právo využívat v Izraeli svůj vlastní personál.

Asia News

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz. Máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem, můžete se zaregistrovat na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

Neapol: Zákaz církevního pohřbu člena Camorry

Neapolský arcibiskup, kardinál Crescenzo Sepe, nepovolil církevní pohřeb člena Camorry (italská mafie – pozn. red.). Odpověděl tak na dotaz kněze své arcidiecéze, který ho žádal o pokyny. Podle kardinála není církevní pohřeb možný proto, že účastníci organizovaného zločinu se postavili mimo církevní společenství.

Zločinci z mafiánských skupin také nesmějí přistupovat k přijímání nebo být kmotry při křtu.

Kathnet

Zambie: HIV přibývá, je nutná prevence

Podle údajů Národní rady zambijské pro AIDS stoupl počet pozitivních HIV nálezu ze 70 000 v roce 2007 na 82 700 v roce 2009. Percentuální výskyt je přitom stejný, ale nárůst je důsledkem stoupajícího počtu mladých lidí. Ze 100 pozitivně testovaných má 71 osob za sebou střídání partnerů a jen 21 připadá na věrné manželské páry.

Zambie je úspěšná v prevenci přenosu z matky na dítě, ale úřady chtějí prosadit kampaň propagující chování, jež neohrožuje rodinu.

Fides

USA: Biskupové zvítězili

Sněmovna reprezentantů po naléhání biskupů i veřejnosti odmítla tu část Obamovy zdravotnické reformy, jež žádá financování potratů z veřejných prostředků. Prosadila, že potraty na žádost nebudou financovány z veřejných peněz.

Biskupové jsou však i nadále některými body zdravotnické reformy znepokojeni, jak řekl kardinál Francis George.

Kathnet

ZPRÁVY

Imigranti nejsou problémem, nýbrž zdrojem rozvoje

Benedikt XVI. na světovém kongresu pro pastorační migrantů

Benedikt XVI. prohlásil, že „migranti nejsou problémem, nýbrž zdrojem a vhodnou příležitostí k rozvoji“. Řekl to na setkání s účastníky světového kongresu pro pastorační migrantů, který byl zahájen v pondělí 9. listopadu a potrvá do čtvrtka tohoto týdne. Pořádá jej Papežská rada pro pastorační migrantů. „Proč nepokládat aktuální fenomén světové migrace za příznivou podmínku pro dorozumění mezi národy, budování míru a rozvoje, o který se zajímá každý národ?“ položil v úvodu své promluvy řečnickou otázku Benedikt XVI. a pokračoval:

„Migrace vybízí zaostřit pozornost na jednotu lidské rodiny, hodnoty pohostinnosti, přijetí a lásky k bližnímu. Mělo by to ovšem být vyjádřeno každodenními gesty sdílení, spoluúčasti a starosti o druhé, zejména o ty, kteří jsou v nouzi... Proto Církev vybízí věřící, aby migrantům a jejich rodinám otevřeli srdce s vědomím, že nepředsta-

vují problém, nýbrž zdroj, který je třeba doceňovat v rámci autentického rozvoje lidstva.“

Nynější situaci však ovládá příliš mnoho dramatických příběhů emigrace. Lidé všech věkových kategorií, ale zejména mládež a děti, se vydávají za snem vymanit se z života, který je bojem o pouhé přežití:

„Světová ekonomická krize a mimořádný nárůst nezaměstnanosti redukuje možnost nalézt práci a zvyšuje se počet těch, kteří nenaleznou ani tu nejobyčejnější práci. Mnozí jsou proto nuceni opustit svou domovinu a svá rodná společenství a jsou připraveni přijmout práci za podmínek, které nejsou ve shodě s lidskou důstojností, a namáhavě se zařazují do společností, které je přijímají, z důvodů různosti jazyků, kultury a sociálního uspořádání.“

Fenomén migrace proto je a zůstává složitý, uznává dále Benedikt XVI., přičemž stále klade důraz na to, že „autentický rozvoj má vždy solidární povahu“.

Naděje solidarity však nezřídka ztrácejí ti, kteří se vydávají hledat:

„Dnes mnozí migranti opouštějí svou vlast, aby utekli před lidsky nesnesitelnými životními podmínkami, aniž by se jim však jinde dostalo přijetí, ve které doufali. Tváří v tvář tak složitým situacím se nelze nezamyslet nad důsledky společnosti založené zásadně na pouhém materiálním rozvoji. V encyklice *Caritas in veritate* jsem poznamenal, že pravý rozvoj je integrální, tzn. že se týká celého člověka a každého člověka... Z toho plyne, že je třeba dávat vhodné odpovědi na probíhající velké sociální změny a jasně si uvědomovat, že nemůže existovat účinný rozvoj, pokud nepřispívá k setkávání národů, dialogu mezi kulturami a respektování legitimních rozdílů.“

Tolik Benedikt XVI. k otázkám migrace na setkání s účastníky světového kongresu pastorační migrantů, pořádaného příslušnou papežskou radou.

P. Milan Glaser SJ, Radio Vaticana

Nový relikviář pro ostatky svaté Zdislavy z Lemberka

Ostatky svaté Zdislavy, patronky litoměřické diecéze, byly ve čtvrtek 12. listopadu 2009 uloženy do nově rekonstruovaného relikviáře, umístěného v katedrále svatého Štěpána na oltáři svatého archanděla Gabriela.

Litoměřický biskup Jan Baxant ostatky svěťice za přítomnosti kanovníka svatoštěpánského P. Jiřího Hladíka OCr. zapečetil biskupskou pečeti a jejich pravost potvrdil autentikou, rovněž zapečetěnou, která byla vložena do ostatkové skříňky.

Důstojný relikviář vytvořila na žádost svatoštěpánské kapituly pražská restaurátorka Jitka Jirkovská se svým manželem. Jan Jirkovský provedl řezbářské práce, jeho žena veškeré po-

zlacovačské práce a ozdobnou dečku, na které jsou ostatky svaté Zdislavy připevněny.

Na relikviáři jsou erby svěťice, a to knížecí korunka s leberským erbem a erbem dominikánů, jejichž členkou byla. Relikviář se skládá z podstavce, který byl nově vytvořen a který nese medailon svaté Zdislavy. Dále z ostatkové skříňky ve tvaru rakvičky, ze tří stran prosklené, a vrchní desky. Vše je nově pozlaceno. Vrcholem relikviáře je samotná plastika svěťice.

Práce trvaly téměř půl roku. „Nejsložitější bylo vytvořit návrh, aby relikviář zapadl do prostředí katedrály,“ řekla Jitka Jirkovská.

TS ČBK

Foto: TS ČBK

POHLED Z ŘÍMA

O mimozemšťanech ve Vatikánu

Astrobiologové rokovali na Papežské akademii věd o extraterestriálním životě

Tentokrát nejde o vtip. V minulých dnech (6.–11. 10.) ve Vatikánu skutečně proběhl vědecký seminář o hledání života mimo Zemi a navazování kontaktů s případnými rozumnými bytostmi ve vesmíru. Nebylo to dokonce ani první setkání toho druhu. Před čtyřmi lety byla téže věci věnována tzv. letní škola při Vatikánské astronomické observatoři. V obou případech byli do Vatikánu pozváni největší odborníci v tomto oboru. Největší znamená úroveň Nobelovy ceny, a to nikoli míru. Na této nejvyšší vědecké úrovni pracuje totiž Papežská akademie věd – notabene nejstarší akademie na světě –, která seminář organizovala.

Ve Vatikánu se tedy sešli odborníci v oblasti astrobiologie, jak se oficiálně nazývá ona nová vědecká disciplína, zabývající se hledáním a zkoumáním možnosti života ve vesmíru. Účastníci se netajili optimismem. „Už jen několik málo let nás dělí od objevení života mimo naši planetu,“ tvrdil jeden z vědců, Chris Impey. Podle něj pouze v naší galaxii, v Mléčné dráze, existuje několik milionů planet, na kterých by se mohl rozvinout život. Optimismus vědců zasedajících ve Vatikánu pramení na jedné straně z rychlého technického pokroku ve zkoumání vesmíru a zároveň z ohromujících objevů biologů, kteří nedávno odhalili, že na naší planetě existuje život i v podmínkách životu velmi nepříznivých, jako např. mořské hlubiny. Nicméně, jak vatikánský seminář jednoznačně potvrdil, dosud se nepodařilo nalézt žádné důkazy o existenci jakýchkoliv, byť i nejjednodušších

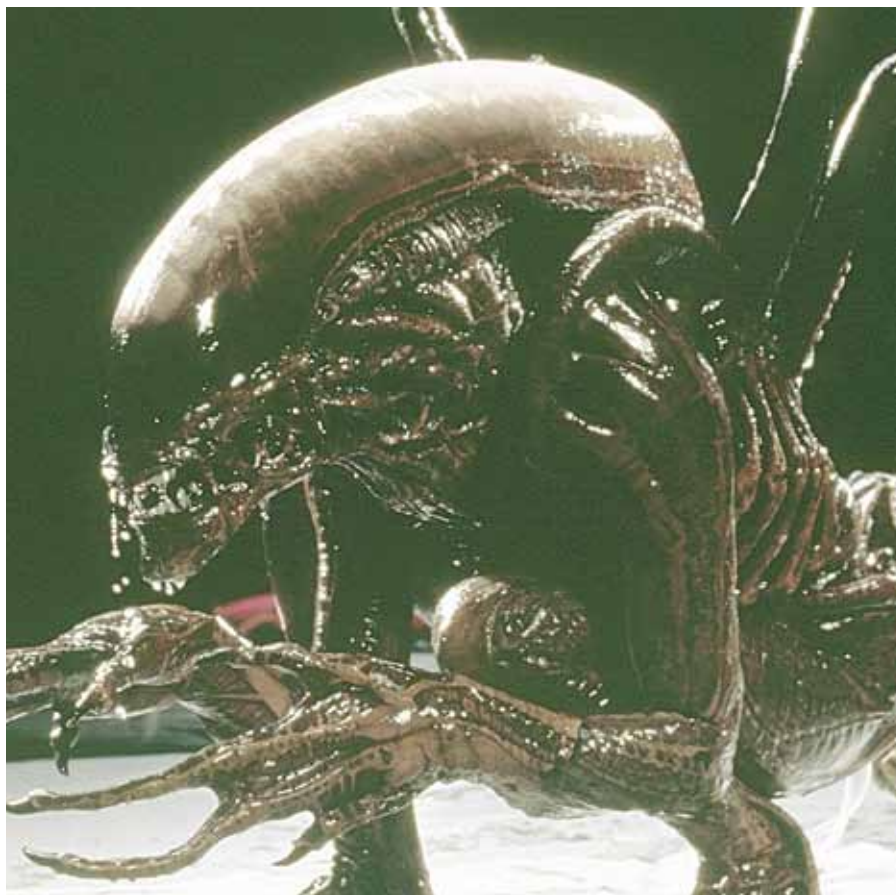

Foto: www.stampeentertainment.com

Vetřelec – ztělesnění strachu z nelidského mimozemského života ze stejnojmenného amerického filmu

forem života mimo Zemi, o rozumných bytostech nemluvě. Ve Vatikánu byly ovšem představeny výsledky vážných vědeckých programů, pokoušejících se zachytit eventuální signály, které by mohly vyslat jiné rozumné bytosti.

Všechno to zní jako příběh z vědeckofantastické povídky. Proto hned na počátku sympózia vyzval papežský delegát kardinál Giovanni Lajolo k neshodování fantazie s vědou. Nebojíme se žádné pravdy, bojíme se pouze omylu, zdůraznil vatikánský reprezentant, vyzývá astrobiology k naprosté vědecké rigoróznosti.

Vatikánský seminář spadá do rámce oslav jubilea jednoho z nejslavnějších papežských akademiků. Před 400 lety Galileo poprvé použil ke zkoumání nebe dalekohled. Díky tomu mimo jiné objevil,

že Měsíc je geologickým útvarem, že má hory, údolí a krátery stejně jako Země. Vědci, kteří minulý týden ve Vatikánu představili výsledky svých nejnovějších bádání, jsou hluboce přesvědčeni, že jim se podaří další přelomový krok – že totiž objeví život, který se rozvinul také někde jinde. Podobný objev by nijak nenarušil naši víru, ujišťovali ve Vatikánu. Více nebo méně by ale změnil sebedopřímání člověka. Ve vesmíru nás možná očekávají neznámé a nepředstavitelné formy života, nebo dokonce inteligence.

Církev, jak jsme se mohli předsvědčit, přistupuje k těmto záležitostem s naprostým klidem. Nechce zůstat mimo hru, chce znát aktuální stav poznání a jako málokdo – nebojí se žádné pravdy, pouze omylu.

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk

Vatikán znovu překvapil rozsahem svých zájmů. Ještě nedávno se mluvilo o problémech chudé Afriky, dnes je na pořadu bezmála evangelizace mimozemšťanů.

CÍRKEV A SPOLEČNOST

Zmizí z italských škol symbol Ukřižovaného?

Ve Štrasburku se odehrává klíčový spor o podobu sekularismu i náboženských svobod

Pokud Evropský soud pro lidská práva potvrdí svůj rozsudek, budou odstraněny kříže z italských škol. Ve jménu lidských práv tak vzniká precedent, který může mít dalekosáhlé následky v celé Evropě.

Italská občanka finského původu Soile Lautsi, která žije v lázních Abano na severovýchodě Itálie, nedaleko Padovy, se v roce 2000 obrátila na místní školní radu s tím, že se rozhodla vychovávat své děti podle principů sekularismu a krucifixy, které visí ve třídách místní školy, jsou v rozporu s těmito principy. Poté, co neuspěla u školní rady, obrátila se na správní soud regionu Veneto a následně na italský ústavní soud, který dospěl v roce 2005 k závěru, že krucifix jako symbol italské historie, kulturní a národní identity není v rozporu se státním sekularismem. Podnět paní Lautsi v roce 2006 rovněž zamítla v poslední instanci Státní rada s tím, že kříž je jedním z atributů reprezen-

tujících hodnoty občanské společnosti v souladu se sekulárními principy italské ústavy.

Žena podala v roce 2007 žalobu k Evropskému soudu pro lidská práva, a to ve jménu svém a svých dětí s tím, že kříž vyvěšený ve škole se protíví právu na zajištění vzdělání jejich dětí v souladu s jejím náboženským a světonázorovým přesvědčením a rovněž právu na svobodu vyznání či být bez vyznání.

Soud nabyt přesvědčení, že „žáci všeho věku jsou v italské škole vystaveni náboženskému symbolu spojenému s konkrétním náboženstvím. Státní škola by měla dodržovat konfesní nestrannost. Pluralita ve vzdělávání je pilířem zachování demokratické společnosti. (...) Přítom-

nost kříže hrubě narušuje náboženské svobody a může být urážkou žáků, kteří patří k jiným náboženstvím nebo jsou ateisté. To se zvláště projevuje, pokud náleží k náboženským minoritám.“ Ženě bylo za újmu způsobenou italským státem přirčeno odškodné ve výši 5000 eur.

Verdikt sedmičlenného senátu štrasburského soudu byl v Itálii odmítnut tak jednomyslně, jak Italové prožívají snad jen výsledky mezinárodních fotbalových utkání. Italská vláda označila rozsudek za útok na identitu země a oznámila, že se odvolá. Postoj vlády charakterizovala ministryně školství Mariastella Gelmini: „Nikdo nechce nikomu vnučovat katolické náboženství, ale nikdo – ani evropský soud – nesmí být úspěšný ve vymazání naší identity.“ Též mluvčí Vatikánu označil evropský rozsudek za krátkozraký. „Jak se může evropská instituce takovou měrou vměšovat do kultury

CÍRKEV A SPOLEČNOST

a tradice svrchované země? Je to, jako by soud chtěl odmítnout ústřední roli, kterou křesťanství hrálo a hraje v evropské kultuře.“

„Kříž je v Itálii i přes pokračující seku- larizaci vnímán jako symbol lásky, míru, odpuštění, pokory. Bráníme-li tomu, aby byl kříž na očích, znásilňujeme nejhlubší kořeny italského lidu a všech lidí dobré vůle,“ konstatoval spolustraník premiéra Berlusconiho Claudio Scajola.

Právní zástupce italské vlády připravuje nyní odvolání proti rozsudku. Přípustnost odvolání nyní přezkoumá ve Štrasburku panel tvořený pěti soudci včetně předsedy soudu a předsedy senátu, který vydal rozsudek. Shledá-li panel odvolání přípustným, bude o něm rozhodovat Velký senát tvořený sedmnácti soudci. Lze očekávat, že rozsudek, bude-li potvrzen, bude mít velmi negativní dopad na to, jak se budou Italové v rámci sjednocené Evropy cítit.

Na vymahatelnost případného konečného rozsudku dohlíží Rada Evropy, konkrétně její Výbor ministrů. Rada Evropy sdružuje v současné době 47 zemí (všechny evropské státy kromě Běloruska, Kazachstánu, Vatikánu a 6 sporných území). Středobodem jejího poslání je agenda lidských práv.

Tato instituce, jelikož není součástí bruselských struktur, stojí v posledních letech poněkud stranou mediálního i politického zájmu. Je však bez diskuse, že v orgánech Rady Evropy dochází v posledních letech k bezprecedentním pokusům zbavit problematiku lidských práv odkazů na přirozené právo a nahradit ji ideologiemi konstruktivismu a genderu. V Radě Evropy např. začínají diskuse, jejichž cílem je výrazně omezit tzv. výhradu svědomí zdravotnického personálu a zařízení, např. ve jménu strašlivého „práva“ na snadný přístup ženy k výkonu interrupce.

Josef Mudra

Chceme-li bránit kříž jen jako symbol historie a tradice a nikoliv jako náboženský symbol *par excellence*, činíme z něj skutečně jen starožitnost, vzpomínku na předky.

Sídlo Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku

Foto: archiv Rady Evropy

Může dojít k tomu, že v brzké době budou v celé Evropě zakázány jakékoli projevy (katolického) náboženství na veřejnosti – včetně například náboženských poutí procesí.

Je to právě Parlamentní shromáždění Rady Evropy, které volí soudce štrasburského soudu. Hovoříme-li v případě Evropské unie o demokratickém deficitu, Rada Evropy je institucí, která se jakýmkoliv pokusům o přímé zapojení občanů do rozhodování vymyká zcela.

Na generální audienci 29. října 2008 hovořil papež Benedikt XVI. o Pavlově teologii kříže. Tehdy pronesl také tato slova: „Přijmout Kristův kříž znamená projít hlubokou konverzí ve způsobu, jakým se lidé vztahují k Bohu.“

Pokusy hovořit o náboženství a o krucifixech ve školách a veřejných budovách jako o něčem, co přispívá k hodnotám lidské morálky a civilizace, jsou jistě v kontextu stále údernější seku- larizace chvályhodné, zvláště tehdy, pokud se na tomto názoru s výjimkou krajní levice shoduje celá politická reprezentace Itálie. Přesto jim něco podstatného chybí. Náboženství nelze měřit jen očima společenské potřeby. Pozorovateli neujde, že z veřejné debaty byla vynechána hlubší otázka pravdy a služby člověka Bohu. Chceme-li bránit kříž jen jako symbol historie a tradice a nikoliv

jako náboženský symbol *par excellence*, činíme z něj skutečně jen starožitnost, vzpomínku na předky. Pokud se k těmto postojům kloní i část italského episkopátu, může se dostat do rozporu se svým nejvlastnějším posláním zachovat a šířit katolickou víru.

Evropský soud pro lidská práva se rozsudkem pustil na mimořádně tenký led. Pokud zůstane způsob, jakým soud údajně zajišťuje lidská práva, bez odezvy veřejnosti, hrozí vážné riziko, že dojde touto cestou k narušení nejvlastnějších kořenů národní identity a kultury evropských zemí. Ale nejen to. Může dojít k tomu, že v brzké době budou v celé Evropě zakázány jakékoli projevy (katolického) náboženství na veřejnosti – včetně například náboženských poutí procesí. Křesťany pronásledoval každý totalitní režim. Nikoliv ale ve jménu lidských práv.

Dnes již více než sedm procent italské populace tvoří přistěhovalci a jejich porodnost je ve srovnání s Itálií nesrovnatelná. Ačkoliv pomalu ve srovnání se zbytkem západní Evropy, proniká i do Itálie ideologie multikulturalismu.

Søren Kierkegaard, jenž před 150 lety předvídal mnohé o postkřesťanské Evropě, napsal, že tato společnost neschopná čelit útokům na křesťanství bude pro víru ztracená, protože se bude hlásit k slavným odkazům církevní historie namísto toho, aby čelila tajemství kříže, symbolu utrpení a oslavení Bohočlověka, které je podle hodnot tohoto světa pohoršením.

Josef Mudra

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Ke 20. výročí svatořečení svaté Anežky České

Pastýřský list kardinála Miloslava Vlka, arcibiskupa pražského

Kardinál Miloslav Vlk, primas český

Draží bratři a sestry,

na závěr komunistické doby vyhlásil v roce 1987 kardinál František Tomášek „Desetiletí duchovní obnovy národa“ k milleniu mučednické smrti svatého Vojtěcha v roce 1997, připravený tehdejšími protagonisty církevního duchovního života. Jednotlivé roky Desetiletí byly věnovány našim světcům, kteří jsou nosnými sloupy našich duchovních dějin, jimž svatí svým životem vtiskli svou pečeť. Anežce byl věnován právě rok její kanonizace. Takto pojatá duchovní obnova připomínala společnosti sílu duchovní tradice našeho malého národa v srdci Evropy, který dal Církvi a národu tolik světců. Ve srovnání s podobně velikými národy v Evropě jsme po této stránce velmi bohatí...

Pád totality pak určitým způsobem přehodil výhybky dějin, připravil jiný politicko-společenský scénář a poskytl širokou svobodu nejen Církvi.

Někteří naši světci prošli v našich dějinách dlouhou cestu ke kanonizaci. Jednou z nich je svatá Anežka Přemyslovna. Kardinál Tomášek připravoval několik let její svatořečení. Důvod, že její svátek, původně slavený 2. března, byl přenesen na den její kanonizace, spočívá v tom, že její svatořečení je úzce spojeno s událostmi revolučního období roku 1989. Ona nechtěla zasahovat do veřejných událostí ve své době, když měla politický vliv, ale zasáhla do nich bezděčně svou kanonizací v naší době, svým postojem zřeknutí se moci a sestoupením z Hradu do podhradí.

Foto: TS ČBK

Touto svou životní volbou, kvůli které vlastně byla kanonizována, se stala po 700 letech mocnou výzvou pro dnešní dobu, jakoby chtěla na začátek dalšího úseku našich dějin postavit svou životní zkušenost svěřence: zřící se moci nad druhými a jít sloužit těm nejpotřebnějším. Bohužel po revoluci už tolik nefungovala komunikace mezi sférou civilní a tou duchovní jako těsně před revolucí. Po 20 letech vývoje naší společnosti se ukazuje, že postoj nechtít především vládnout, ale sloužit je základním postojem pro úspěšný rozvoj lidské společnosti. Svým svatým životem, který napodobuje Krista, jenž nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal život pro druhé, svatá Anežka zůstává aktuální, moderní výzvou i do dalšího údobí našich dějin. Její životní vzor realizovaného evangelia se

stal, zvláště na pozadí dvacetiletého po-listopadového vývoje, který se ubíral jiným směrem, ještě aktuálnější a silnější výzvou. Je jakoby domácí realizací toho, co papež Benedikt XVI. píše v první větě své encykliky *Láska v pravdě*. Takovýto postoj „je hnací silou pravého rozvoje každé lidské osobnosti i celého lidstva“. V duchu naší svatováclavské tradice, která se ubírá stejným směrem jako život svaté Anežky, posílení papežovou návštěvou a jeho výzvami, pokračujeme po spolehlivé cestě našich duchovních tradic a oslovujeme společnost svědectvím svého života, které je řečí, jíž dnešní náš svět rozumí... Tento životní vzor svaté Anežky může sloužit velice i nám kněžím jako vodítko a inspirace k prožívání kněžského roku...

K tomu Vám žehná

Váš kardinál Miloslav Vlk

Svatá Anežka Česká pečuje o nemocného, 1482 (detail)

Foto: osilk.wordpress.com

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Mezi vírou a rozumem je přirozené přátelství

Katecheze Benedikta XVI. na generální audienci 28. října na náměstí svatého Petra

Draží bratři a sestry,

dnes se budu věnovat jedné zajímavé stránce dějin, týkající se rozkvětu latinské teologie ve 12. století, ke kterému došlo díky řadě prozřetelnostních okolností. V zemích západní Evropy panoval tehdy relativní mír, který zajišťoval společnosti ekonomický rozvoj i upevňování politických struktur a podporoval živou kulturní činnost také díky kontaktům s Východem. Uvnitř Církve se blahodárně projevovalo rozsáhlé hnutí, známé jako „gregoriánská reforma“, která byla energicky prosazována v předcházejícím století, vnesla více evangelní čistoty do života církevního společenství, zejména kléru, a vrátila Církvi i papežství autentickou svobodu jednání. Kromě toho se šířila rozsáhlá duchovní obnova, podporovaná kypícím rozkvětem zasvěceného života: vznikaly a šířily se nové řeholní řády, zatímco ty už existující procházely slibným oživením.

O dvou teologiích

Vzkvétala také teologie, která nabývala stále silnějšího vědomí své vlastní povahy: vytříbila metodu, vyrovnávala se s novými problémy, pokročila v kontemplaci tajemství Boha, dala vznik základním spisům, inspirovala významné kulturní iniciativy v umění a literatuře a připravila mistrovská díla následujícího století, století Tomáše Akvinského a Bonaventury z Bagnoregia. Tato nadšená teologická aktivita se rozvíjela především ve dvou oblastech: klášterech a obecních školách, *scholae*, z nichž některé daly vznik univerzitám, které představují jeden z typic-

Víra a rozum se ve vzájemném dialogu rozechvívají radostí, když jsou společně oživovány hledáním vnitřního sjednocení s Bohem. Když láska oživuje modlitební dimenzi teologie, pak se rozšiřuje poznání, získané rozumem.

Papežská kolej *Nepomucenum* v Římě

Foto: Wikimedia Commons, Juris Jiří Jeniš

kých výdobytků křesťanského středověku. Právě v souvislosti s těmito dvěma oblastmi, kláštery a scholami, je možné mluvit o dvou odlišných modelech teologií: „mnišské teologii“ a „scholastické teologii“. Představiteli mnišské teologie byli mniši, většinou opati, kteří byli obdařeni moudrostí a evangelním zápallem a byli bytostně oddáni snaze vzbuzovat a oživovat milující touhu po Bohu. Představiteli scholastické teologie byli učenící muži, horlivě se věnující studiu, magistři, kteří se snažili ukazovat rozumnost a opodstatněnost tajemství Boha a člověka, přijímaných zajisté vírou, ale zároveň chápaných rozumem. Růzností účelů je dána odlišnost jejich metod a způsobů pěstování teologie.

Biblická teologie

V klášterech 12. století byla teologická metoda principiálně spojena s výkladem Písma svatého, *sacra pagina* – řečeno spolu s autory té doby; praktikovala se zejména biblická teologie. Všichni mniši byli zbožnými posluchači a čtenáři

Písma svatého a jedno z jejich hlavních zaměstnání spočívalo v *lectio divina*, tzn. v modlitebním čtení Bible. Prostá četba posvátného Textu jim nestačila k vnímání hlubokého smyslu, vnitřní jednoty a transcendentního poselství. Proto bylo zapotřebí praktikovat „duchovní četbu“, rozvíjející chápavost vůči Duchu Svatému. Ve škole Otců tak byla Bible vykládána alegoricky, aby každá stránka Starého i Nového zákona odhalila to, co říká o Kristu a jeho díle spásy.

Biskupská synoda z minulého roku o „Božím Slovu v životě a poslání Církve“ poukázala na důležitost duchovního přístupu k Písmu svatému. Za tím účelem je prospěšné docenit mnišskou teologii, nepřetržitou biblickou exegezi, jakož i díla, sepsaná jejími představiteli, vzácné asketické komentáře biblických knih. Mnišská teologie proto s literární přípravou spojovala přípravu duchovní. Byla si totiž vědoma, že čistě teoretická a světská četba nestačí. Aby bylo možné přistoupit k srdci Písma svatého, je třeba být čist v tom duchu, ve kterém bylo

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

napsáno a vytvořeno. Literární příprava byla nezbytná pro poznání přesného významu slov a usnadňovala porozumění textu vytříbenou gramatickou a filologickou vnímavostí.

Benediktinský znalec z minulého století Jean Leclercq nazval svou studii, která představuje charakteristiky mnišské teologie *L'amour des lettres et le désir de Dieu* (Láska k slovům a touha po Bohu). Touha po poznání a milování Boha, jenž nám vychází vstříc prostřednictvím svého Slova, které je třeba přijmout, meditovat a praktikovat, skutečně vede ke snaze hlouběji poznat biblické texty ve všech jejich dimenzích.

Duchovní klíče k bohovědě

Potom je tu jiná šíře, na kterou kladou důraz ti, kteří praktikují mnišskou teologii, tj. intimní modlitební přístup, který má předcházet, provázet a dovršovat studium Písma svatého. Poněvadž mnišská teologie je v posledku nasloucháním Slova Božího, nelze k jeho přijetí ponechat srdce neočištěné a především se bez rozrácené vroucnosti nelze setkat s Pánem. Teologie se proto stává meditací, modlitbou, zpěvem chval a nutí k upřímnému obrácení. Nemálo představitelů mnišské teologie dosáhlo touto cestou nejvyšších stupňů mystické zkušenosti a jsou pobídkou také nám, abychom sytili svůj život Božím Slovem, například pozornějším nasloucháním liturgických čtení a evangelia zvláště na nedělní mši. Kromě toho je důležité vyhradit si každý den určitý čas na meditaci Bible, protože Slovo Boží je svítilnou, která osvětluje naše všední pozemské putování.

Teologie v dílnách rozumu

Naproti tomu scholastická teologie, jak jsem řekl, byla praktikovaná ve školách (*scholae*), které povstaly při velkých katedrálách té doby a byly určeny pro přípravu kléru anebo kolem určitého učitele teologie a jeho žáků, aby formovala odborníky v oblasti kultury v dobách, kdy si vědění začalo získávat rostoucí vážnost. V metodě scholastiků měla ústřední místo *quaestio*, tj. problém, který stojí před čtenářem, který se vyrovnává se slovy Písma a Tradice. Tváří v tvář problému, který je těmito

Vittore Crivelli: Svatý Bonaventura se stromem vykoupění, 15. století

směrodatnými texty dán, vznikají otázky a rodí se debata mezi učitelem a studenty. V této debatě se objevují jednak argumenty autorit, jednak rozumu a debata se rozvíjí s cílem nalézt nakonec určitou syntézu mezi autoritou a rozumem a dosáhnout tak hlubšího porozumění slova Božího. V této souvislosti říká svatý Bonaventura, že teologie je „*per additionem*“ (srov. *Commentaria in quatuor libros sententiarum, I, proem., q. 1, concl.*), to znamená, že teologie doplňuje k Božím slovu dimenzi rozumu a vytváří tak hlubší víru. Pořádání *quaestiones* vedlo ke stále rozsáhlejšímu sestavování syntéz, sepisovaly se různé *quaestiones* spolu s odpověďmi, které vyšly najevo, a vytvářela se tak jediná syntéza, takzvané sumy (*summae*), které byly ve skutečnosti rozsáhlými teologicko-dogmatickými traktáty, jež vznikly ze setkání rozumu se slovem Božím. Scholastická teologie se snažila prezentovat jednotu a harmonii křesťanského Zjevení metodou, označovanou právě jako scholastická, tedy školní, a která dává důvěru lidskému rozumu: gramatika a filologie slouží teologickému vědění, ale ještě více mu slouží logika, tj. disciplína, která studuje „fungování“ lidského rozumu, aby ukázala zřejmost pravdy určitého tvrzení. Dodnes při četbě těchto scholastických sum udivuje přehlednost, jasnost, logické propojení argumentů a hloubka některých intuic. Za pomoci technického jazyka je

každému slovu přiřazen přesný význam a mezi vírou a porozuměním nastává vzájemný pohyb vysvětlování.

O dvou křídlech člověka

Drazí bratři a sestry, s odvoláním na výzvu z prvního listu Petrova nás scholastická teologie podněcuje, abychom byli stále připraveni odpovídat komukoliv, kdo se nás ptá na důvody naděje, kterou v sobě nosíme (srov. 3,15); slyšet otázky jako svoje vlastní a být tak schopni také podat odpovědi. Připomíná nám, že mezi vírou a rozumem existuje přirozené přátelství, spočívající v samotném řádu stvoření. Boží služebník Jan Pavel II. v úvodu encykliky *Fides et ratio* píše: „Víra a rozum jsou jako dvě křídla, jimiž se lidský duch pozvedá k nazírání pravdy.“ Víra je otevřena ke snaze rozumu o pochopení; rozum pak uznává, že ho víra neumrtvuje, ba naopak podněcuje směrem k širším a vznešenějším horizontům. Sem se řadí nepomíjivá lekce mnišské teologie. Víra a rozum se ve vzájemném dialogu rozechvívají radostí, když jsou společně ožívovány hledáním vnitřního sjednocení s Bohem. Když láska oživuje modlitební dimenzi teologie, pak se rozšiřuje poznání získané rozumem. Pravda je hledána pokorně, přijata v úžasu a vděčnosti. Jedním slovem: poznání roste jedině, miluje-li pravdu. Láska se stává inteligencí a autentická teologie moudrostí srdce, která orientuje a podporuje víru a život věřících. Modleme se tedy, aby cesta poznání a prohlubování tajemství Boha byla stále osvětlována božskou láskou.

Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(mezzitulký redakce)

„Drazí bratři a sestry, s odvoláním na výzvu z prvního listu Petrova nás scholastická teologie podněcuje, abychom byli stále připraveni odpovídat komukoliv, kdo se nás ptá na důvody naděje, kterou v sobě nosíme; slyšet otázky jako svoje vlastní a být tak schopni také podat odpovědi.“

VĚROUČNÉ OTÁZKY

Aby všichni jedno byli

Když hovoříme o naší spáse, myslíme v první řadě na osobní úděl každého člověka – na jeho smíření s Bohem, vysvobození z moci hříchu, naplnění Duchem svatým a hlubokou bytostnou proměnu, kterou řečtí otcové nazývají theosis. Ta se však týká všech oblastí, i jedné z nejdůležitějších – sociálního rozměru člověka.

Boží obraz v nás

Člověk je stvořen k podobě a obrazu Božímu. Jeho tajemství je odrazem tajemství Boha ve třech osobách. Bůh Otec, Bůh Syn, Bůh Duch, společenství tří božských osob, tvoří jediné Boží bytí. Podobně lidstvo vychází z Boží ruky jako jeden Člověk v mnoha osobách. Když učitelé Církve Řehoř Nysský, Řehoř Veliký nebo Origenes čtou duchovním pohledem v knize Geneze o stvoření člověka, spatřují v Adamovi naši lidskou přirozenost; Adamem je celé lidstvo, které chápou jako jednu kolektivní bytost. Celé lidstvo kvůli svému hříchu žije vyhnáno z ráje a touží po spáse. „Adam žije v každém z nás“ (Pseudoepifanes) a všichni jsme jeho součástí.

Athanasios a Řehoř Nysský učí, že jestliže je Bůh jen jeden, potom i jeho obraz v nás musí být jen jeden. Každý z nás má v sobě tentýž obraz Boha, celý a nerozdělený, a všichni dohromady z něj máme právě tolik, jako jednotlivci (Ruysbroeck). To je základ hlubokého příbuzenství všech lidí, které je spojuje a sjednocuje. Jestliže se naučíme vidět jediný Boží obraz v ostatních lidech, u přátel i nepřátel, budeme vnímat i tajemnou jednotu celého lidského pokolení. Monoteismus, víra v jednoho Boha, jde ruku v ruce s přirozeným bratrstvím všech lidí. Nelze od sebe oddělit příkaz lásky k Bohu a příkaz lásky k bližnímu. Milujeme-li opravdu Boha, nemůžeme nemilovat jeho obraz v každém člověku. Jsou to dvě strany jedné mince.

Fra Angelico: Kázání na hoře, 1440

Foto: freechristimages.org

Povolání k Boží podobě

Boží obraz v nás znamená kromě vzájemného příbuzenství i povolání „dotvořit“ naše sjednocení v lásce do největší možné podobnosti Nejsvětější Trojici, podle slov Kristovy modlitby k Otci: „aby byli jedno, jako my jsme jedno,“ (Jan 17,12). „Pospěšme sjednotit se ve spáse, v novém zrození, v jedné lásce po vzoru jednoty, která vládne v jediné božské přirozenosti,“ (Klement Alexandrijský). To s námi může uskutečnit jedině sám Bůh, když nás naplní a daruje nám jednotu jako účast na své jednotě. „Ten, který v nás přebývá, je jediný. Proto spojuje a dává dohromady poutem jednoty ty, kteří jsou jeho,“ (Cyprián).

Až křesťanství naplno a reálně umožňuje uskutečnění velkého Božího plánu s lidstvem. „Křesťanství je život, ve kterém se jednotlivé osoby natolik vzájemně spojují, že jejich jednotu je možné přirovnat k jednotě osob Nejsvětější Trojice. Na zemi neexistuje jednotu, která by se

dala srovnat s jednotou Církve, taková existuje jen v nebi. Tam nevýslovná láska Otce, Syna a Svatého Ducha sjednocuje tři osoby do jedné bytosti, takže nejsou třemi bytostmi, ale jediným Bohem, který žije trojjediným životem. K takové lásce jsou povoláni i lidé, a za ni se Kristus modlil k Otci: „Aby v nich byla láska, jakou máš ty ke mně,“ (Hillarion Trojickij).

Jednota rozbitá hříchem

Denně zakoušíme silný opak – nejednotu, nenávisť, roztržitost. Hřích, nevěrnost obrazu Boha v nás, způsobuje roztržku mezi člověkem a Bohem. Ta má za následek roztržení jednoty lidstva, protože jiná jednotu než účast na jednotě Boží neexistuje. Zde je třeba pečlivě rozlišit, že hříchem se neruší přirozená jednotu lidstva, která je v nás neodvolatelně, ale vyšší, duchovní jednotu, do níž jsme povoláni růst. Nádherná různorodost stvoření se stává díky hříchu hroznou směsí protičeň. V tomto smyslu hovoří Ori-

VĚROUČNÉ OTÁZKY

genes: „Kde jsou hříchy, tam je mnohost.“ Adam je roztržěn do množství odcizených lidí. „Hřích, to je lidská přirozenost rozbitá na tisíc kousků. Svět, kde jsme si já a ty neodporovali, se rozpadl na mnoho opačných sklonů,“ (Origenes).

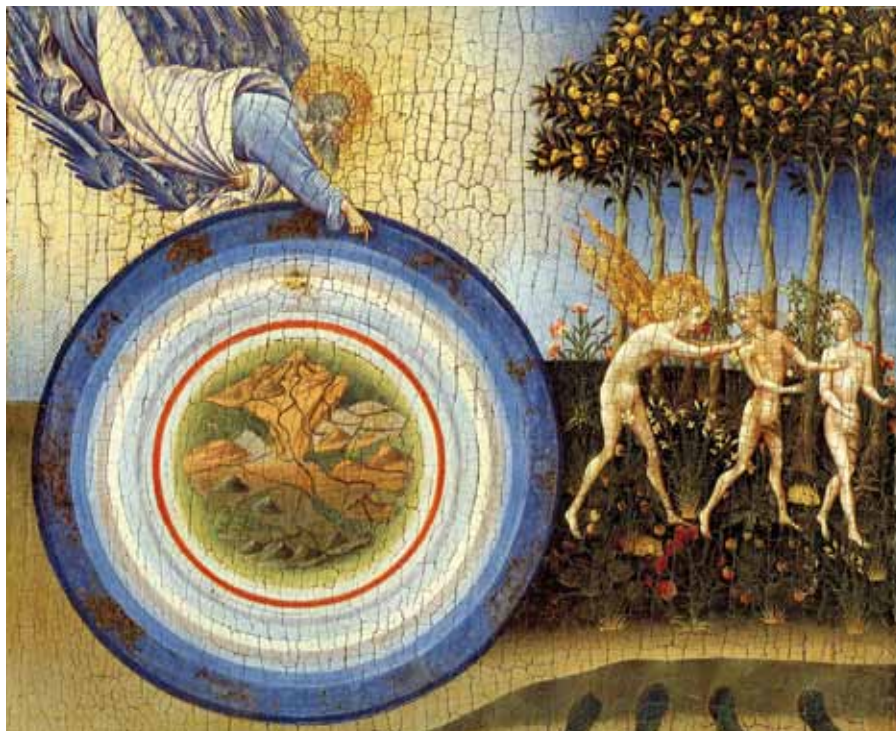
Spása jako uskutečnění jednoty

„Kristus se rodí, aby obnovil padlý obraz člověka,“ (vigilie Narození Páně). Jako člověk, kterého se nedotkl hřích, není Ježíš Kristus postižen oddělením od ostatních, je osobou bez restriktivního smyslu tohoto slova, proto na sebe mohl přijmout celou lidskou přirozenost. Každého z nás určitým způsobem vtělil do sebe. Je „všeosobou“ zahrnující celé lidstvo, nerozbitým Adamem. V rozpjatých rukách Božího Syna můžeme vidět objetí, ve kterém shromažďuje rozptýlené národy.

Ježíš Kristus se ztotožnil s člověkem do té míry, že říká: „Cokoliv jste udělali jednomu z těchto nejmenších, mně jste udělali.“ Právě skrze toto ztotožnění se s námi mohl vzít na sebe naše hříchy. Augustin si všimá, že právě Boží milosrdná láska zjevená a prokázaná na kříži je tou silou, která obnovuje rozbitou jednotu: „Boží milosrdenství shromáždilo odevšad úlomky, roztavilo je v ohni své lásky a znovu vybudovalo jejich rozbitou jednotu.“ Prolitá Kristova krev je důkazem nejvyšší lásky, která neváhá dát život za bratry, a tak Řehoř Naziánský píše: „Jako několik kapek šťávy z fíkovníku, která srazí mléko do jedné hroudy, tak kapky Kristovy krve nás shromažďují a spojují v jedno společenství.“

Spása člověka se nedá chápat jinak než v kontextu lidského společenství. Naše spása je spásou celého Adama. V tomto smyslu můžeme nalézt hlubší smysl staré pověsti, podle které byl Kristův kříž postaven přesně na místě, kde byl pohřben Adam. Adamova lebka, na ikonách zobrazovaná u paty kříže, z něhož na ni stéká oživující krev Spasitelova, to jsme my, naše přirozenost. Kříž stojí nad hrobem našich srdcí.

Kristovo zmtvýchvstání přináší vítězství nad smrtícím egoismem, je mocnou silou, která boří kamenné hradby okolo našich srdcí a vlévá do nás sjednocující Kristovu lásku, abychom byli schopni

Giovanni di Paolo: Stvoření a vyhnání z ráje, 1445

Foto: Wikimedia Commons

přijmout, podobně jako on, do srdce všechny lidi. O slavnosti Paschy o tom zpíváme: „Den vzkříšení! Naplníme se světlem slavnosti a navzájem se obejmeme! Oslovme ‚bratře‘ i ty, kteří nás nenávidí, odpusťme vše silou vzkříšení...“

Církev

„Kristus nepřišel na zem, aby oznámil nové učení, on přišel, aby vytvořil úplně nový život lidstva: Církev,“ (Hillarion Trojickij). Spása, to není jen společenství s Bohem, ale i začlenění do organismu Kristova těla, a tím je Církev. Ona je zárodkem a znamením jednoty celého lidstva.

Ve světle této skutečnosti můžeme úplně jinak chápat trochu nepřijemný výrok „mimo Církev není spásy“ (Cyprián). Nemusí být paušálním odsouzením těch, kteří nepatří k viditelným strukturám Církev, ale naopak je radostným konstatováním, že každý spasený je nějakým způsobem spojen s Církví Kristovou, a to i tehdy, když „tajemná pouta, která spojují Církev na zemi se zbytkem lidského rodu, nám nejsou zjevena“ (P. J. Čadajev). Na druhé straně však Cypriánova slova ani po tomto zmírnění nepřestávají být vážným napomenutím: Přemýšlet o své spásě v izolaci, bez ostat-

ních, znamená jít proti samotné podstatě spásy. „Do pekla jde každý na svůj účet, do ráje se dá vstoupit jen se všemi ostatními,“ (A. S. Chomjakov).

Jestliže má být Církev věrná svému povolání vytvářet jednotu lidského rodu, musí být katolickou – všeobecnou, všezahrnující, a to nejen v názvu, ale zejména ve své podstatě. Každý rozměr člověka jednotlivce i lidstva – v ní musí nacházet přijetí a prostor pro svobodný rozvoj v Kristu.

Při současném rozbitém křesťanstvu je z hlediska ekumenismu výrazným znakem opravdové katolicity zájem a otevřenost vůči ostatním křesťanům, upřímná touha po jednotě, ochota s odvahou hledat poctivé řešení sporných otázek. Jestliže se dnes mnozí ptají, která z církví je tou pravou, je třeba říci, že „pravda není v žádné církvi, pokud ji chápeme v odloučení od jiných a ve výlučném zdůrazňování sebe“ (P. Evdokimov). Jinými slovy, kdo hledá „tu pravou církev“ proto, aby mohl odsoudit ty ostatní, nebude katolíkem, ani když vstoupil do katolické církve.

Dostáváme se tak k důležité pravdě – být v Církvi neznamená být pouze zapsaný v její matrice. Být v Církvi, to je vědomí spojení se všemi, kteří v ní jsou (tzv. „cerkovnost“ u ruských autorů). Zname-

VĚROUČNÉ OTÁZKY

ná to cítit s Církví (*sentire cum ecclesia*), žít jejím liturgickým i všedním životem, radostmi a starostmi především blízkých, ale i těch vzdálených bratří a sester, vidět sebe samého jako její organickou součást, nosit ji ve svém srdci, a tak být vlastně sám Církví v malém.

Kristova mysl

Vše, co bylo dosud řečeno, má hluboké důsledky pro sebepochopení člověka. Nemůžeme o sobě rozumně uvažovat odděleně od ostatních lidí, protože celé lidské společenství, všechny naše vztahy s druhými tvoří podstatným způsobem naši osobu. „Člověk je sám sebou v ostatních, s nimi, a skrze ně,“ (J. Ratzinger). „Kristovou láskou přijímáme každého člověka za integrální součást naší věčné existence,“ (Sofronij Sacharov).

Naše křesťanské obrácení znamená zemřít sobě, odvrátit se od existence v sobě pro sebe k existenci pro druhé. Je to odvážný krok víry, ve kterém se zříkáme sebe, abychom se opět našli na mnohem hlubší rovině. „Tím více jsem člověk, čím více vyjdu ze sebe,“ (J. Ratzinger). Naše odevzdanost Bohu, ve které nacházíme pokoj srdce, jde ruku v ruce s odevzdaností lidem, se kterými se ztotožnil Kristus. „Člověk nemůže vstoupit do svého nejhlubšího středu a projít jím k Bohu, jestliže není schopen vyjít zcela ze sebe a dát se druhým lidem v čistě, nesobecké lásce,“ (T. Merton). „Bůh přebývá v člověku se širokým srdcem,“ (abba Anton). Podobně stařec Silván označuje jako dobrou modlitbu takovou, při které se spojujeme a ztotožňujeme s celým Adamem.

Naše dobré vztahy s lidmi a zvláště s bratřími a sestrami v Církvi mohou mnoho znamenat pro naši spásu, protože hovoří o tom, jakou měrou patříme do Církve srdcem. Z tohoto hlediska můžeme v novém světle chápat i význam modliteb ke svatým – budování přátelství s nimi je účinným způsobem, jak vrústat do Kristova těla. Všichni se navzájem potřebujeme, a abychom na to pamatovali, tak Bůh často nedává lidem své požehnání, lásku, uzdravení a další dary, a někdy ani sám sebe přímo, ale skrze bratry a sestry, živé i oslavené.

Zajímavým způsobem rozjímá stařec Silván nad Pánovým příkazem mi-

lovat svého bližního jako sebe samého. „Slovičko *jako* neznamená u něho vyjádření míry lásky, ale je výpovědí o ontologickém společenství lidské existence,“ (Sofronij Sacharov). Jinými slovy, nejde o to, milovat bližního stejnou měrou, jakou miluji sám sebe, ale objevit, že mezi skutečnou láskou k sobě a k bližnímu není rozdíl. Milovat bližní jako sám sebe znamená milovat je jakožto ty, kteří jsou hluboko ponořeni do naší vlastní existence. „Náš bratr je náš ži-

„Člověk nemůže vstoupit do svého nejhlubšího středu a projít jím k Bohu, jestliže není schopen vyjít zcela ze sebe a dát se druhým lidem v čistě, nesobecké lásce.“ (T. Merton)

vot,“ (Silván Athoský). Dobro našich bližních je naším dobrem, jejich radost je naší radostí, jejich spása je naší spásou. Můžeme bohatě obdarovat sebe tím, že budeme obdarovávat druhé. „Nekonečné sdílení je zákonem vnitřního Božího života. On učinil z našeho sdílení zákon našeho bytí, takže právě tehdy, když milujeme druhé, milujeme sebe nejlépe,“ (T. Merton).

Z druhé strany nás následování Kristova smýšlení vede i k tomu, abychom hříchy druhých lidí vnímali jako vlastní. Jedním z výrazných znaků mnišského

života je ustavičné pokání za celý svět. Aniž by odsuzoval druhé, pláče mnich jako první a největší z hříšníků pro Adamovy hříchy.

Jednotlivec a společenství

Skutečná jednota v žádném případě neznamená potlačení originální osobnosti člověka. Nejde o smíchání a násilné odstraňování rozdílů, ale o dokonalé vzájemné doplnění se a uvedení do harmonie. V takovéto jednotě člověk sebe neztrácí, ale nachází. Výsledkem je nový, kvalitativně vyšší organizmus, duchovní chrám z živých kamenů, o kterém čteme v prvním Petrově listě nebo v Hermově *Pastýři*.

Skutečnou osobou se člověk nestává oddělováním od druhých, ale schopností přijmout je a zahrnout do sebe. V jednotě Adama se člověk stává osobností, ale také naopak – aby byl člověk schopný takové hluboké jednoty, musí být zralou osobností, vnitřně bohatým člověkem, který je pro ostatní darem. „Život je třeba považovat za velký dar. Ne proto, co může dát nám, ale proto, co díky němu můžeme my dát jiným,“ (T. Merton).

Jediný způsob, jak dosáhnout tohoto „nového pořádku“, je láska. Všechny pokusy založit ideální společnost na nějaké myšlence, právních ustanoveních a hrubé síle musí selhat. Právo umožňuje koexistenci egoismů tak, aby si příliš nepřekážely, ale samotný egoismus nikdy právem přemožený nebude. Skutečná jednota není mechanickým sjednocením vnitřně rozdělených lidí, jako se to děje v různých totalitních společenstvích. Tam jednota a lidská individualita stojí v nepřátelství proti sobě. Jednota Církve může pramenit jen z lásky darované Božím Duchem, a naopak, podle této jednoty, které není možno dosáhnout lidskou silou, svět pozná, že jsme Pánovi ucedníci.

Člověk a vesmír

Člověk je tajemně spojen nejen s ostatními lidmi, ale s celým stvořeným světem, „lidská přirozenost je připoutána k celému vesmíru“ (N. Lossky). Stařec Silván píše: „Celý svět je jedno bytí, zapojené do bytí každého člověka“. Někteří filozofové tvrdí, že kosmologie

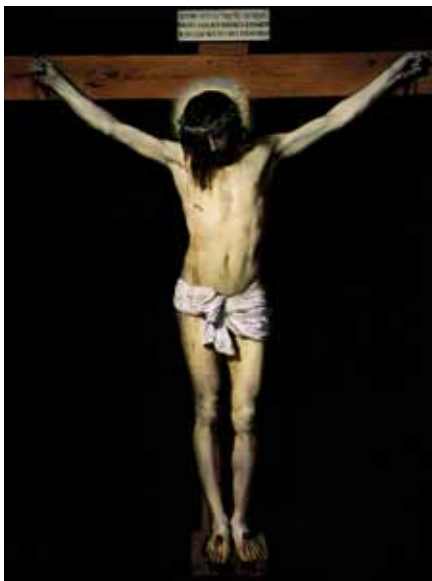

Foto: www.ecarrel.org

DOPISY

patří do antropologie. „Člověk je makrokosmem, je osobou, která přesahuje a v sobě zahrnuje vesmír, aby mu darovala milost,“ (V. Lossky).

Boží povolání k jednotě začíná, ale nekončí jednotou lidstva. „Celý vesmír je povoláný vstoupit do Církve, aby se tam v plnosti času proměnil v Boží království,“ (V. Lossky). Skrze spásu člověka přichází spása pro celý vesmír, který společně s námi touží vstoupit do slávy Božích dětí (srov. Řím 8, 21). Vesmír čeká na nás, až se staneme jeho pánem, v čemž nám brání za-

tím naše sobectví (N. F. Fjodorov). „Kvůli lidské zlobě je zem zlořečená, ale díky nám bude opět neporušená,“ (Jan Zlatoušlý). Proto „na své cestě ke spojení s Bohem člověk neodmítá ostatní tvory, ve své lásce spojuje vesmír rozdělený hříchem, aby byl nakonec proměněný milostí“ (V. Lossky).

Toto má konkrétní dosah na náš vztah k přírodě. „Všechno je stvořené pro službu člověku, ale zároveň má člověk povinnost starat se o všechno stvoření. Proto všechno zlo, které bez potřeby způsobíme živočichovi či rostlině, se

protiví zákonu milosti. ... Utrhnout list není hřích, ale srdce, které se naučí milovat, má soucit s každým tvorem, i s lístečkem,“ (Silván Athosský). A naopak, příroda poznává ve světcích svého pána a ochotně mu slouží. Důkazem mohou být příběhy ze života egyptských poustevníků, svatého Františka z Assisi či svatého Serafima ze Sarova, kteří se důvěrně přátelili s divokými šelmami.

David Pancza

Ze slovenštiny přeložila Zuzana Bachnová. Kráceno.

Ad: „Jsou-li kostely zavřené, zraňuje to Kristovo tělo“

[RCM 22/2009]

Vážená paní Freiová,

Váš článek v Monitoru č. 22 z 25. října 2009 mě zaujal a mohu říci: promluvil mi z duše i do duše. Kánon 937 *Codex Iuris Canonici* (CIC = církevní zákoník) mi jako farářů nařizuje: „Pokud nebrání závažný důvod, je kostel, v němž se uchovává Eucharistie, alespoň po několik hodin otevřen věřícím, aby se mohli věnovat modlitbě před Nejsvětější svátostí.“ (v lat. originále je výraz *pateat* – ať je otevřen, neboli příkaz, nikoli jen oznámení „je“).

Mám ve svém rajonu (dříve farnosti) sedm kostelů. Všechny jsou důkladně zamčené po celý týden, některé i po větší část roku. Nejsvětější svátost je uchovávána pouze ve dvou z nich. Z bezpečnostních důvodů. Přál bych si splnit příkaz CIC, ale ani církevní zákony ani biskup mi nemůže nařídít, abych kostel otevřel, protože o tom, zda kostel otevřu, nebo ne, nerozhoduje CIC ani biskup, ale zloději. V případě krádeže mi nepomůže dovolávat se církevních předpisů, a i biskup mi řekne, že jsem jednal neuváženě. Tím spíše policie.

Žádné zabezpečovací zařízení (navíc drahé) a jeho obsluha (také drahá) nemohou být mocnější než slovo Písma (Žalm 126): „...když nestřeží město Hospodin, marně bdí strážce.“ K tomuto verši mám otázku: Proč nehlídá Hospodin naše Boží domy? Jsou přece také Jeho! Vyvodil jsem z toho, že „žijeme v říši zla“, kde neplatí Zákon Boží, ale zákony toho „Zlého“.

Vaše výzvy – „dveře kostelů je třeba znovu otevřít stůj co stůj“ ... „je to ovšem problém, v němž nemůžeme nechat faráře a farnosti samotné. Problém musí řešit Církev jako celek“ – jsou naléhavé. Ale zajímalo by mne, zda máte návrh na nějaké řešení pro „Církev jako celek“ a pro farnost, která má 10 věřících, kteří přijdou na nedělní mši svatou, na které ani moc spolehnouti není a kteří řeknou: „Pane farář, radši ten kostel zamkněte, protože já bych se bála tam být sama. Co kdyby mě tam někdo přepadnul! Neubráníla bych se.“

Na to bych mohl odpovědět z vlastní zkušenosti, když jednoho dne odpoledne do kostela vtrhl útočník a začal mě ohrožovat. Zachránil jsem se tím, že jsem vyběhl z kostela, tím ho odlákal a pak jsem se rychle vrátil a kostel za sebou zamкнуl. Jak se později na policii ukázalo, ten člověk byl duševně nemocný. Ale jak ochrání zabezpečovací zařízení nebo postarší hlídač majetek ne snad před krádeží, ale třeba před zničením takovýmto člověkem?

„Kristus svátostný zůstává osamělý a my jsme osamělí bez rozhovoru s Ním. Město oněmělo.“ Máte pravdu! V Čechách je Pán Ježíš ve vězení, pod zámekem a za mřížemi. A co víc: Církev oněměla, a i Kristus mlčí !! Co má říkat v říši Zla, kterou si Češi sami zvolili a Desateru se vysmívají? Kdo Ho uslyší? (...)

P. Jiří Hájek, farář ve Stříbře (Tachov)

Ad: Proměnit slova ve skutek? Snad příště...

[RCM 22/2009]

Pan Lukáš Novák má asi dojem, že papežská návštěva se nemůže obejít bez kritiky kazící radost ze skutečně požehnaného duchovního setkání. Když se tentokrát veřejná média chovala k papežské návštěvě mimořádně vstřícně, musíme kalit vodu aspoň sami. Tak se dívám i na ty hlasy ozývající se na internetu, které byly podkladem jeho článku.

Vůbec si nemyslím, že bylo z naší strany všechno připraveno k papežské návštěvě dokonale. Vždycky je co zlepšovat. Udělali jsme to, co jsme uměli, a já jsem vděčný všem, kteří se o to přičinili.

Upřímně rád slyším nyní o těch mladých, kteří rozumějí liturgické hudbě, znají papežovo liturgické cítění a umějí si představit tu správnou hudbu při papežské mši pro mládež. Jen bych rád věděl, proč se neukázali dřív. Byl jsem na všech setkáních mládeže od roku 1990 a nikdy jsem na ně nenarazil. Snad někde zpívají, ale nikdy o sobě nedali vědět, takže je nemohli organizátoři pozvat ke spolupráci a oni sami se nepřihlásili. Co pak zbývalo organizátorům jiného než svěřit zpěv nejlepším z těch, které znali?

Doufám, že mladí kritici budou lepší než ti kritizovaní, promění svá slova ve skutek a ukáží nám někde, jak se mládež může vtáhnout do pravdivého prožívání liturgie podle těch nejlepších představ Církve, i když nepůjde zrovna o papežskou návštěvu.

Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký

DOPORUČUJEME

Sex jako přístup k transcenci

Fabrice Hadjadj o své nové knize

V Itálii vyšla v těchto dnech kniha s pozoruhodným názvem *Mystika těla*. Jde o překlad díla teprve 38letého francouzského autora s arabským příjmením Fabrice Hadjadj, který je konvertitou ze židovství. Vyučuje filosofii na gymnáziu v Tolon, je ženatý, má dvě děti. Vatikánský rozhlas jej požádal, aby svou knihu přiblížil:

„Je těžké shrnout knihu o tři sta stranách. To je riziko žurnalistiky, který převádí rozumové argumenty do série slovanů, ale pokusím se o to pomocí dvou tvrzení. Je třeba předeslat, že kniha nevychází z křesťanství, ale naopak, končí u něho. Kvůli větší srozumitelnosti tady však vyjdu od křesťanství a poukážu přitom jenom na dvě charakteristická tvrzení knihy.

První je to, že křesťanství není spiritualismus, nýbrž spiritualita vtělení. Neslibuje nesmrtelnost duše, na rozdíl od ostatních náboženství, ale slibuje vzkříšení těla a život věčný. Popřít toto, znamená popřít křesťanství. Proto v Církvi, která je dějištěm vtělení, procházejí všechny svátosti skrze fyzický kontakt, nelze se např. zpovídat přes telefon. Kristus nás nabádá milovat bližního. Ale kdo je bližní? Bližním je ten, kdo je mi nablízku fyzicky. A já jsem zase povolán být v pohotovosti, být bližním fyzicky.

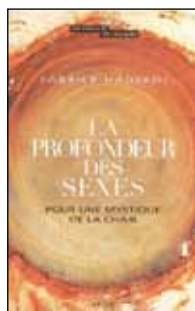
To je první tvrzení. Druhé je však neméně důležité a týká se sexuality.

Církev nezaujímá vůči sexualitě nějaký represivní postoj, ale naopak je její znalkyní a vybízí jít až k její podstatě, zatímco tzv. sexuální osvobození se soustavně snaží omezovat sexuální akt zaváděním latexových přípravků nebo kontaminováním těla chemickými produkty, které brání tomu, aby semeno oplodňovalo, přičemž semeno je právě k tomu stvořeno. Anebo se myslí na ženu bez dělohy... Je mimochodem

zajímavé, že kontaminace přírody není dnes ani v nejmenším tolerována, ovšem právě jen s výjimkou toho, co se pouští do lidského těla. Ocitli jsme se v situaci soustavného mrzačení lidského těla technickou posedlostí. Technika za účelem dosažení rozkoše, technika umožňující nemít děti. Sex je tím omežován na pouhý spotřební úkon. Avšak Církev, která – jak se říká – vydává zákazy, ve skutečnosti odebírá sexualitě překážky, aby otevřela přístup k transcenci, směrem k transcenci opačného pohlaví, transcenci dítěte a tím k božské transcenci. Církev ukazuje sexualitu jako přístupovou cestu k Bohu. Ten je neustále přítomen v manželském loži, ve kterém dochází k fyzické modlitbě, jedinečné svého druhu. Děti se dělají Bohu, tzn. aby z nich byly děti Boží.“

Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana

La profondeur des sexes : pour une mystique de la chair.
éd. du Seuil, 2008.

Mistica della carne. Profondità dei sessi.
Ed. Medusa, 2009.

Stipendia do Německa

Studijní a badatelská stipendia do Německa nabízí Katolická akademická služba pro cizince – *Katholischer Akademischer Ausländer-Dienst (KAAD)*.

Zájemcům z ČR jsou stipendia KAAD udělována dvakrát ročně (březen a září) v rámci programu Východní Evropa. Nabídka se týká křesťanských studentů po 6. semestru, absolventů vysokých škol a mladých badatelů. Zájemci mohou své pobyty absolvovat na některé z německých vysokých škol, na vědeckých ústavech, v archivech, na klinikách apod., neexistuje oborové omezení. Délka stipendia činí 2–36 měsíců. Jeho výše se pohybuje od 750 do 2000 eur měsíčně včetně úhrady cestovních nákladů a zdravotního pojištění.

Další uzávěrka pro zaslání žádosti bude 15. ledna 2010 (o žádosti bude rozhodnuto v březnu 2010). Žádost je nutno zaslat v originále do centrály KAAD v Bonnu a v kopii na pražskou adresu českého partnerského grémia KAAD.

Formuláře pro žádost o stipendium a další informace vám poskytne Dr. Roman Radwanski, Katholischer Akademischer Ausländer-Dienst e.V. – Osteuropa-programm, Hausdorffstr. 151; D-53129 Bonn (e-mail: Radwanski@kaad.de; tel.: +49 228 91758-33; fax: +49 228 9175858; <http://kaad.de/deutsch/vorausoe.htm>).

S případnými dotazy se můžete také obrátit na české partnerské grémium KAAD při České křesťanské akademii, Vyšehradská 128, 128 00 Praha 2. Kontaktní osoby: paní Hevlínová, 224 917 210, e-mail: cka@omadeg.cz, a dr. Pavel Blažek (sekretář partnerského grémia), e-mail: Pavel.Blazek@gmail.com.

Podklady nutné k žádosti o stipendium KAAD: 1) vyplněný formulář pro žádost o stipendium; 2) badatelský projekt (cíle studia, vzdělávání, popř. vědeckého pobytu); 3) dvě dobrozdání od vysokoškolských docentů/profesorů z tuzemska; 4) příslib/pozvání německého docenta nebo instituce; 5) doporučení kněze z farnosti žadatele; 6) písemné potvrzení o dostatečné znalosti německého jazyka.

KAAD

NA ZÁVĚR

Poznámka k týdnu

Hledejme vzájemné porozumění

V devětaosmdesátém roce jsem byl nezaslouženě Pánem obdarován přízváním do společenství připravujícího historickou pouť deseti tisíc věřících z komunistického Československa na svatořečení Anežky Přemyslovny do Říma. Mou starostí byli poutníci z vlaku „Svatý Jan Nepomucký Neumann“.

Zaplavovali jsme tehdy po několik týdnů vždy od pozdního odpoledne celou přední část přízemí pražského arcibiskupského paláce. Byla to práce radostná, v milém kolektivu pod vedením otce biskupa Lišky. V recepci u pana Bláhy a v přílehlých prostorách se pak všichni tísnilu u poslechu večerního vysílání Vatikánského rozhlasu a na závěr se s Vatikánem zpívala znělka pouti – „Učiň mě, Pane, nástrojem, ať zářím, ať zářím Tvým pokojem...“

Ani jsme se nenadáli a přišel den odjezdu pro více jak stovku autobusů, čtyři vlaky, dvě letadla a nepočítaně osobních aut. Pro nás organizátory to byl tak trochu „nervák“. Vzpomínám třeba na příjezd „mého“ vlaku na nádraží Vršovice, v němž byly vagóny označeny jinak než v našem plánu. V Římě jsme se složitě

Nevzpomínejme jen nostalgicky na tehdejší euforii... Ani nereptejme, jak nám zase ubližují. Co je to proti komunistické šikaně, a dokonce tehdejšími žalářům a šibenícím!

rozjížděli do mnoha hotelů a ubytoven. Můj stres narostl, když mi při tom přesunu malí zlodějčkové ukradli peněženku se všemi penězi a doklady. Navzdory všem klopotám jsme však večer šťastně spočinuli – naprostá většina z nás popr-

vě – v náručí Věčného města. Jak krásné bylo mé noční zastavení před svatopetrskou bazilikou, z jejíhož průčelí na mě shlížela nastávající světice!

A pak přišly ty nezapomenutelné události, jejichž vyvrcholením bylo setkání se Svatým otcem Janem Pavlem II. a kanonizace.

V uplynulém týdnu jsme si připomněli to, co bylo jaksi předznamenáno onou římskou poutí – dvacáté výročí pádu komunistické totality a tím i obnovení svobody pro Církev. Nevzpomínejme však nostalgicky na tehdejší euforii, která tolik kontrastuje s nynější neblahou situací ve společnosti.

Ani nereptejme, jak nám zase ubližují. Co je to proti komunistické šikaně, a dokonce tehdejšími žalářům a šibenícím! Místo toho zpytujeme svědomí a – jak nám v tom jde příkladem Svatý otec Benedikt XVI. – hledejme vzájemné porozumění. Mějme v sobě namísto neustálého kritizování jeden druhého takovou radostnou svornost, jakou jsme tehdy jako poutníci pociťovali v Římě.

Jan Smrčina OFS

Liturgická čtení

22. 11. Neděle Dan 7,13–14, Žl 93, Zj 1,5–8, Jan 18,33b–37

Slavnost Ježíše Krista Krále

23. 11. Pondělí Dan 1,1–6.8–20, Dan 3, Lk 21,1–4
sv. Klement I.; sv. Kolumbán

24. 11. Úterý Dan 2,31–45, Dan 3, Lk 21,5–11
sv. Ondřej Dung-Lac a druhové

25. 11. Středa Dan 5,1–6.13–14.16–17.23–28, Dan 3, Lk 21,12–19
sv. Kateřina Alexandrijská

26. 11. Čtvrtek Dan 6,12–28, Dan 3, Lk 21,20–28
sv. Silvestr Guzzolini

27. 11. Pátek Dan 7,2–14, Dan 3, Lk 21,29–33
sv. Virgil

28. 11. Sobota Dan 7,15–27, Dan 3, Lk 21,34–36
sv. Mansuet

RC MONITOR – zpravodajský týdeník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církeve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Fotografie bez uvedení zdroje pocházejí z Flickr.com. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/5500. Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, Mgr. Dagmar Kopecká, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Zdeňka Rybová, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová, Ondřej Vaněček, Mgr. Matyáš Zrno. Teologický poradce: P. Mgr. Pavel Mayer OP. Objednávky: Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 15 Kč, což pro tento rok činí 465 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.